

ÎMÂN ESASLARI VE ÎMÂNIN KABUL OLMA ŞARTLARI[\[1\]](#)
&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs; Kendisine sayısız nimetler verilen
(İbrahim 14/34) yerde ve gökte ne varsa hepsi hizmetine sunulan (Lokman, 31/20) insan,
Allah'a ibadet için yaratılmıştır. وما خلقت
الجن و الانس
الا ليعبدون
&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs; "Ben insanları ve cinleri ancak bana
ibadet etsinler diye yarattım" (Zâriyat, 51/56)&nbs; anlamındaki âyet bu gerçeği
ifade etmektedir. İnsanın, yaratılış gayesi olan "ibadet" görevini ifâ edebilmesi
için her şeyden önce îmân etmesi gereklidir. Allah, insanı dünya
hayatında imtihana tâbi tuttuğu için (Mülk, 67/2) imân edip etmemeyi
insanın iradesine bırakmıştır: الحق من
ربكم فمن شاء
فليؤمن و من
شاء فليكفر &nbs;و "(Ey
Peygamberim!) De ki: Hak (Kur'ân) Rabb'inizden (gelmiş)tir. Artık dileyen imân etsin,
dileyen de inkâr etsin" (Kehf, 18/29) anlamındaki âyette olduğu gibi bir çok
âyette yüce Allah insana inanma özgürlüğü vermiştir. Allah,
imân veya inkâr etme konusunda insanları serbest bırakmakla birlikte onlara ısrarla
imân etmelerini emretmiştir: يا ايها
الذين امنوا
امنوا بالله
ورسو له و
الكتاب الذي
نزل على رسوله
و الكتاب الذي
انزل من قبل&nbs; &nbs;
“Ey müminler! Allah'a, elçisine ve elçisine indirdiği kitaba (Kurân'a)
ve daha önce indirdiği kitap(lar)a imân edin..." (Nisa 4/136).
&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs; Yüce Allah, "îmân edin"
emri ile yetinmemiş, pek çok âyet-i kerîmede imân edenlere
mükâfat (cennet ve nimetleri), inkâr edenlere ise ceza (cehennem ve azabı)
olduğunu bildirerek îmân etmeye teşvik etmiş, inkâr etmekten sakındırılmıştır..
&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs; Müminleri
îmâna sevk eden ve onlara îmânı sevdiren yüce Allah'tır (Hucurat,
49/17). Allah'ın izni olmadan kimse îmân edemez. Ancak akıllarını kullanmayanlar
îmân etmezler, azabı ve rezilliği onlar hak ederler. Kullarının îmânına
muhtaç olmamakla birlikte yüce Allah onların küfre düşmelerine razı
olmaz, aksine îmân edip şükretmelerinden hoşnut olur (Zümer, 39/7).
&nbs;&nbs; "İman” sözükte tasdik etmek, bir şeyin doğru olduğunu
söylemek ve onu doğru olarak kabul etmek, güvenmek, inanmak, boyun eğmek ve
güven vermek anlamlarına gelir.[\[2\]](#)&nbs; Din istilaһında ise Allah'a ve Peygamberimiz Hz.
Muhammed (a.s.)'ın Allah tarafından haber verdiği kesin olarak belli olan şeylerin doğru olduğunu
tereddütsüz&nbs; inanmak, bunların hak ve doğru olduğunu içinden&nbs;
şeksiz ve şüphesiz tasdîk ve itiraf etmek anlamında[\[3\]](#)&nbs; olup "küfür"

kelimesinin ziddidir. "İçin man, "icmâli îman" ve "tafsîlî îmân" olmak üzere iki kısma ayrıılır. "İcmâli îman", îman edilecek şeylere kısa ve topluca îman etmektedir ki bu, kelime-i tevhîd ile ifade edilir:

لااله الا
الله محمد
رسول الله "Allah'tan başka tanrı yoktur. Muhammed Allah'ın elçisi dir." Kelime-i tevhîd'in
لااله الا
الله kısmı Muhammed suresinin 19.,
محمد رسول
الله kısmı Fetih suresinin 29. âyetinde
geçmektedir. Allah'ı ve Hz. Muhammed (a.s.)'ın peygamberliğini kabul eden onların haber verdiklerini de kabul eder. "Lâ ilâhe illallah" cümlesinde iki unsur vardır. Birisi olumsuzluk ifade eder. Bu, cümnen (lâ ilâhe) "ilâh yoktur"
kısımdır. Allah'tan başka bütün ilâhları ve ma'budları reddetmek demektir. Diğer kısmı ise olumluluk ifade eder. Bu, cümnen (illallah) "ancak Allah vardır" kısımdır. Bu kısım, sadece Allah'ın varlığını, birliğini, tek ma'bûd oluşunu ikrar etmeyi ifade eder.
 "Tafsîlî
îmân", Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine , âhiret
gününe, öldükten sonra dirilmeye, cennet ve cehenneme, sevap ve ikaba,
kaza ve kadere; Kitap ve Sünnet ile Hz. Muhammed'in Allah tarafından tebliğ ettiği ve
tevatür yoluyla sabit olan kesin haber ve hükümllerinin her birerlerine ayrı ayrı
Allah ve Peygamberinin istediği şekilde îman etmek demektir. ÎMÂN ESASLARI
Ayet ve hadislerde îmân esasları bildirilmektedir. Hz. Ömer (r.a.) anlatıyor: "Bir
gün Hz. Peygamberin yanında idik. Yanımıza beyaz elbiseli, siyah saçlı bir adam
geldi. Üzerinde yolculuk alâmeti yoktu, kendisini kimse tanımiyordu. Peygamberin
dizinin dibine diz çöküp oturdu, dizlerini onun dizlerine dayadı ve ellerini
Peygamberin dizlerinin üstüne koydu: - يا
مجمد اخبرني
عن الاسلام Ey Muhammed İslam
nedir bana bildir dedi. Hz. Peygamber (a.s.);
الاسلام ان
ثشهد ان لااله
الا الله و ان
محمدا رسول
الله وتقيم
الصلوة و تؤتي
الزكاة و تصوم
رمضان و تحج
البيت ان
استطعت اليه
سبيلا "İslam, Allah'tan başka ilah olmadığına ve
Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna tanıklık etmen, namazı dosdoğru kılman, zekatı
vermen, Ramazan orucunu tutman, yoluna güç yetirebilirsen Ka'be'yi ziyaret etmen
(hac yapman) dır" diye cevap verdi. O adam, صدقت doğru
öyeden dedi. Onun hem sorup hem de verilen cevabı doğrulaması tuhafımıza gitti. Adam
Hz. Peygamber (a.s.)'a tekrar. فاخبرني
عن الايمان Şimdi de bana

îmânı anlat dedi. Hz. Peygamber (a.s.) da; #1575;#1606; #1578;#1572;#1605;#1606; #1576;#1575;#1604;#1604;#1607; #1608;#1605;#1604;#1575;#1569;#1603;#1578;#1607; #1608; #1603;#1578;#1576;#1607; #1608; #1585;#1587;#1604;#1607; #1608; #1575;#1604;#1610;#1608;#1605; #1575;#1604;#1575;#1582;#1585; #1608; #1578;#1572;#1605;#1606; #1576;#1575;#1604;#1602;#1583;#1585; #1582;#1610;#1585;#1607; #1608; #1588;#1585;#1607; #1575;#1604;#1575;#1610;#1605;#1575;#1606; "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe îmân etmendir, yine kadere, hayrına ve şerrine îmân etmendir" diye cevap verdi. Adam tekrar #1589;#1583;#1602;#1578; doğru söyoledin dedi ve #1601;#1575;#1582;#1576;#1585;#1606;#1610; #1593;#1606; #1575;#1604;#1575;#1581;#1587;#1575;#1606; Peki ihsan nedir, onu da anlat dedi. Bunu üzerine Hz. Peygamber (a.s.); #1575;#1604;#1575;#1581;#1587;#1575;#1606; #1575;#1606; #1578;#1593;#1576;#1583; #1575;#1604;#1604;#1607; #1603;#1575;#1606;#1603; #1578;#1585;#1575;#1607; #1601;#1575;#1606; #1604;#1605; #1578;#1603;#1606; #1578;#1585;#1575;#1607; #1601;#1575;#1606;#1607; #1610;#1585;#1575;#1603; "İhsan, Allah'a O'nu görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor" diye cevap verdi. O adam, #1589;#1583;#1602;#1578; doğru söyoledin dedi. Hz. Ömer, bu adamın Peygamberimize kıyametin ne zaman kopacağını sorduğunu, Peygamberimizin kendisine cevap vermesinden sonra sessizce çekip ettiğini, Hz. Peygamberin kendisine bu soruları soran kişinin kim olduğunu bilip bilmediğini sorduğunu, kendisinin de bilmediğini söyediğini, bunun üzerine Peygamberimizin "O, Cebraeil idi, size dininiz öğretmek için geldi" dediğini anlatmıştır.

[4] Peygamber efendimiz bu hadiste îmân esaslarını alt olarak saymıştır. Bunlar; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine âhiret gününe ve kadere îmân etmektir. Bu hadiste sayılan îmân esasları Kur'ân-ı Kerimde muhtelif âyetlerde geçmektedir. Mesela Bakara suresinin 177 ve 284 ile Nisa suresinin 136. âyetlerinde "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve âhiret gününe" îmân geçmektedir. Kur'ân'da "kadere îmân edin" şeklinde bir âyet yok ise de bir çok âyet, "kadere îmân" ifade etmektedir. Kur'ân'a îman kadere de îma etmeyi gerektirmektedir.

Çünkü Kur'ân'a îmân eden, onda bildirilen esaslara da îmân eder. ALLAH'A İMAN Allah'a îman; Allah'ın varlığına, birliğine, yaratan, yaştan, rızık veren ve besleyip büyütenin yalnız Allah olduğuna, O'ndan başka ibadete layık ilah ve mabut bulunmadığına, bütün kemal sıfatlarla muttasıf ve noksan sıflardan münezze bulunduguña îman etmeyi gerektirir. Allah'ı îman edebilmek için Allah'ın tanımamız gereklidir. Biz Allah'ı isim ve sıfatlarıyla tanıyabiliriz. Allah'ın beş çeşit sıfatı vardır: a) Zâtî sıfatları; vücut (vardır), kıdem (varlığının evveli yoktur), beka (varlığının sonu yoktur), vahdâniyet (tektir, eşi ve benzeri yoktur) muhalefetün lihavadis (yaratıklarından hiç birine benzemez), kıyam binefsihî (varlığı kendindendir, yaratılmış değildir). b) Sübûtî sıfatları; hayat (diridir, yaşamaktadır), ilim (her şeyi bilir), semi' (her konuşulanı işitir, gizli âşikâr bütün sesleri ve duaları duyar), basar (küçük büyük her şeyi görürü), irade (dilediği olur, dilemediği olmaz), kudret (her şeye gücü yeter), kelam (peygamberlerle vahiy yoluyla konuşmuştur), tekvin (yaratıcıdır, her

şeyi O yaratmıştır). c) Selbî sıfatları. Allah hakkında düşünülmesi
mümkün olmayan sıfatlardır. Mesela الله
الصمد لم يلد و
لم يولد و لم
يكن له كفوا
احد "Allah hiç bir şeye muhtaç değildir, her şey O'na
muhtaçtır. O'ndan çocuk olmamıştır (kimsenin babası değildir). Kendisi de
doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir). Hiç bir şey O'na denk ve benzer değildir"
(İhlas, 112/2-4), لاشريك له
“Onun hiç bir ortağı yoktur…” (En'am, 6/163), و
لم يكن له شريك
في الملك “Onun mülkte
hiç bir ortağı yoktur” (İsrâ, 17/111). لا
تاحذه سنة و
لانوم “O’nu ne uyuklama tutabilir ne de uykuna
” (Bakara, 2/253). و هو يطعم
و لا يطعم “O (yaratıkları) besleyendir ve
(kendisi) beslenmeye ihtiyacı olmayandır” (En'am, 6/14). ان
الله ليس
بظلام للعبيد
 "Allah, kollarına asla zulmedici değildir” (Al-i İmrân, 3/182) anlamındaki
âyetlerde geçen sıfatlar selbî sıfatlardır. d) Haberî sıfatlar. Âyet ve
hadislerde bildirilen ancak mahiyetini insanların tam kavrayamadığı sıfatlardır. Allah'ın
yüzü; gözü; eli, gelmesi, dünya semasına inmesi, arşı istiva etmesi
gibi nitelikler bu tür sıfatlardır. e) Fiilî sıfatlar. Rızık vermesi, canlıların hayatlarına son
vermesi gibi sıfatlar bu tür sıfatlardır. Kelam âlimleri Allah'ın fiilî sıfatlarını
"tekvîn" sıfatı ile ifade etmişlerdir. MELEKLERE ÎMAN
 Melekler
îmân, âyet ve hadislerle sabittir. Melekler şu özelliklere sahip varlıklar: a) Nurdan
yaratılmış, latif ve ruhanî varlıklardır. Onlarda; yemek, içmek, erkeklik, dışılık,
evlenmek, uyumak, gençilik ve ihtiyarlık gibi insanlara ait özelliplerden hiç biri
yoktur. (Enbiya, 21/19-20)
 b) Allah'a
isyân etmezler. Hangi iş için yaratılmış iseler o işi yaparlar. Daimî olarak Allah'a
ibadet ve itaat ederler (Nahl, 16/50), ان الذين
عند ربك لا
يستكبرون عن
عبادته و
يسبحونه و له
يسجدون
 “Kuşkusuz
Rabb'in katındakiler O'na kulluk etmekten asla kibirlenmezler. O'nu tesbih eder ve yalnız O'na
secde ederler” (A’raf, 7/206).
 c) Melekler bir anda
Allah'ın emrettiği bir mekîndan diğer bir mekîna intikal edecek, hatta yerleri ve
gökleri dolaşacak bir kabiliyyete yaratılmışlardır. Onların kanatları vardır (Fâtır, 35/1)
Melekler çok az bir zamanda çok uzak yerlere gidebilirler (Meâric, 70/4).

 d) Allah'ın emirleriyle farklı şekillere girebilirler.

 e) Gözle görülmezler. Gözle görülmeysi&clig;leri onların yok oldularından değil, gözlerimizin o kabiliyette yaratılmamış olmasındandır

 Melekler görevleri yönünden bir kaç grubu ayrılır. Melekler yerde, arşta veya semada bulunurlar. Yerde bulunanlara arzî, gökte bulunanlara semavî, arşta bulunanlara ise arşî denir. Melekler yüklendikleri görevler itibariyle farklı isimlerle anılmışlardır. Bunlardan dördü, büyük melek olarak bilinmektedir: Cebrâîl, Mikâîl, İsrâfîl ve Azrail. Bilinen diğer melekler de şunlardır: Münker-Nekir, Kirâmen Kâtibin (Hafaza), Hamele-i Arş, Hazin, Zebânî, Mâlik, Rıdvân. KİTAPLARA ÎMAN Allah ilk insan Adem (a.s.)'dan itibaren her topluma bir peygamber göndermiş ve onlara kitaplar vermiştir.

لقد ارسلنا

رسلنا

بالبينات و

انزلنا معهم

الكتاب

 "Andolsun biz elçilerimi açık mucizelerle gönderdik ve onlarla beraber kitap indirdik…" (Hadîd, 57/25) anlamındaki âyet bu gerçeği ifade etmektedir. Ayet ve hadislerde kitap verildiği bildirilen peygamberler şunlardır. Adem (a.s.)'a 10 sayfa Şît (a.s.)'a 50 sayfa İdris (a.s.)'a 30 sayfa İbrahim (a.s.)'a 10 sayfa, Musa (a.s.)'a Tevrat, Davud, (a.s.)'a Zebur, İsa (a.s.)'a İncil, Hz. Muhammed (a.s.)'a Kur'ân verilmiştir. Kur'ân'ın dışındaki diğer kitapların asılları korunamamıştır. Kur'ân Allah'tan geldiği gibi aynen korunmuştur. Kur'ân'ın korunmasını bizzat Allah kendi uhdesine almıştır. انا

نحن نزلنا

الذكر و انا له

لحافظون

 "Şüphesiz ki Zikri (Kur'ân'ı) biz indirdik. Onun koruyucusu da elbette biziz" (Hıcr, 15/9) ânlamındaki âyet bu gerçeği ifade etmektedir.

 PEYGAMBERLERE ÎMAN

Yüce Allah Adem (a.s.)'dan Hz Muhammed (a.s.)'a kadar her topluma bir peygamber

göndermiştir. و ان من امة الا خلا فيها

نذير "Hiçbir ümme / toplum yoktur ki aralarında bir uyarıcı gelip geçmiş olmasın" (Fâtır, 35/24) anlamındaki âyet bu gerçeği ifade etmektedir. Peygamberlerin görevleri Allah'ın emir ve yasaklarını, helal ve haramların, hüküm ve tavsiyelerini insanlara ullaştırmak (tebliğ), dİN kurallarını sözü ve uygulamalı olarak insanlara öğretmek ve onlara örnek olmaktır. Peygamber; özü, sözü ve davranışları dosdoğru (sâdık), güvenilir (emin), akıllı ve günahsız insanlardır. Hz. Adem’den Hz. Muhammed’e (a.s.) kadar insanlara gönderilen peygamber sayısında ihtilaf olmakla beraber bazı kaynaklarda

224 bin olduğu bildirilmiştir. Bunlardan 25 tanesinin ismi Kur'ıda
geçmektedir. Bunlar; Adem, İdris, Nuh, Hud, Sümeh, Lut, İbrahim, İsmail, İshak, Yakup,
Yusuf, Eyyub, Şuayb, Musa, Harun, Davut, Sümeh;leyman, İlyas, El-Yesa', Zümeh;lkifl, Yunus,
Zekeriya, Yahya, İsa ve Hz. Muhammeddir. Ayrıca Kur'ıda
haklarında bilgi verilen Üzeyr, Lokman ve Zümeh;lkarneyn adlarında üç kişinin
peygamber mi veli mi olduğu konusunda ihtilaf edilmiştir.

 ÂHİRET GÜNÜNE
ÎMAN Îmân esaslarının
en önemli esaslarından biri âhirete îmandır. Pek çok âyet ve hadiste
âhirete îmân detaylı olarak anlatılmaktadır. Kur'ıân ve hadislere göre,
insanlar öünce ruhları âlem-i berzah'ta yaşarlar. Birinci defa sûra
üfürülünce bütün canlılar öür, kıyamet kopar. İkinci
defa sûra üfürülünce bütün insanlar Allah'ın emriyle
dirilirler. Mahşer yerinde toplanırlar. Dünyada yaptıklarından hesaba çekilirler. Netice
her insan îmân ve ameline göre ya cennet ya da cehenneme gider. Kafir,
müşrik ve münafiklar cehennemde ebedî olarak kalacaklardır.

Günahkâr müminler Allah affetmez ise cezalarını cehennemde çekecekler,
sonra îmânlarının mükafatını görmek üzere cennete gireceklerdir.

KAZA VE KADERE ÎMAN Allah'ın
ezelden ebede kadar olacak şeylerin zaman ve mekanını, nitelik ve özelliklerini, kısaca ne
şekil ve ne zamanda olacaklarsa onların hepsini ezelde daha bunlar yok iken bilip o suretle tahdit
ve takdir etmesine "kader"; ezelde takdir ve irade buyurduğu şeylerin zamanı gelince
her birisinin ezeldeki ilim, irade ve takdirine uygun bir şekilde icat etmesine ve yaratmasına ise
"kaza" denir. Kader, Allah'ın ilim sıfatına, kaza ise tekvin sıfatına râcidir. Kaza ve kadere
îmana Hadîd sûresinin 22-23. âyet-i kerîmelerinde
açikça işaret etmektedir: #1605;#1575; #1575;#1589;#1575;#1576;
#1605;#1606; #1605;#1589;#1610;#1576;#1577; #1601;#1610;
#1575;#1604;#1575;#1585;#1590; #1608; #1604;#1575; #1601;#1610;
#1603;#1578;#1575;#1576; #1605;#1606; #1602;#1576;#1604; #1575;#1606;
#1606;#1576;#1585;#1575;#1607;#1575; #1575;#1606;
#1584;#1575;#1604;#1603; #1593;#1604;#1609; #1575;#1604;#1604;#1607;
#1610;#1587;#1610;#1585;* #1604;#1603;#1610;#1604;#1575;
#1578;#1575;#1587;#1608;#1575; #1593;#1604;#1609;
#1605;#1575;#1601;#1575;#1578;#1603;#1605; #1608; #1604;#1575;
#1578;#1601;#1585;#1581;#1608;#1575; #1576;#1605;#1575;
#1575;#1578;#1575;#1603;#1605;
 "Ne yerde ne de kendi canlarınızda
meydana gelen hiç bir müsîbet yoktur ki biz onu yaratmadan önce bir kitapta
yazılmış (ezelî bilgimizde tespit edilmiş) olmasın. üphesiz bu, Allah'a göre
kolaydır. Elinizden çıkana üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle
şırmarmayاسınız diye (böyle yaptık)…"

 İMANIN KABUL OLMA

ŞARTLARI Bir insanın îmanın geççerli olabilmesi için
şu altı şartla uygun îman edilmesi gereklidir: Îmânada üphe
Olmamalıdır Îman edilmesi gereken
şeylerin tamamına şeksiz şüphesiz ve kesin olarak îmân edilmesi gereklidir.

Şüphe ile îmân bağdaşmaz. Yüce Allah, لقد جاءك الحق من ربك فلا تكونن من الممترين "... Yemin olsun sana Rabb'inden hak geldi, sakın şüphe lenenlerden olma" buyurmuş (Yunus, 10/94) ve müminleri şüphe etmeyen kimseler olarak tanıtılmıştır:

انما

المومنون

الذين امنوا

بالله و رسوله

ثم لم يرتابوا

و جاهدوا

باموالهم و

انفسهم في

سبيل الله

اولئك هم

الصادقون “Müminler ancak

Allah’a ve Peygamberine îmân eden, sonra şüpheyeye düşmeyen,

Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihat eden kimselerdir. İşte (îmân iddiasında)

doğru olanlar (sâdıklar) bunlardır" (Hucûrat, 49/15).

 Mümin olabilmek için ilk başta kalpten şüpheyi atmak şart olduğu gibi îmânın bekası ve devamı için de şüpheden uzak olmak da şarttır.[\[5\]](#) îmân esasları ile ilgili olarak "bunlar, doğru mu, değil mi? aslı var mı, yok mu? " diye şüphe etmek kesin bir şekilde kalbin huzur ve sükûn içinde tasdîk etmesi anlamında olan îmân ile ters düşer. îmân edilecek şeylerin hepsine inanılmalıdır

 İman edilecek şeylerin bir kısmına îman edip bir kısmına îmani etmeyen kimsenin îmani geçerli değildir. Çünkü "îmân", bütünlük ister, îmân esaslarının hepsine inanmayı gerektirir. Küfür için îmân edilecek şeylerin hiçbirine inanmamak şart değildir. Bir kısmına veya birine inanmamak da küfürdür.[\[6\]](#) Nisa sûresinin 150-151 âyetinde peygamberlerden bir kısmına îmân edip bir kısmına îmân etmeyenlerin "hakîkîfir" oldukları bildirilmiştir:

 Âl-i İmrân sûresinin 119. âyetinde Allah, müminleri; ها

انتم اولاء

تحبونهم و لا

يحبونكم و

تؤمنون

بالكتاب كله "İşte siz öyle kimselersiniz ki onları (ehl-i kitabı) seversiniz, halbuki onlar sizi sevmezler. Siz kitabın hepsine inanırsınız..." şeklinde tanıtmıştır.

 Aynı sûrenin 7. âyetinde ise,

والراسخون في

العلم يقولون

امنا به كل من

عند ربنا "...İlimde ileri gidenler, "Ona (Kur'ân'a) îmân etti. Hepsi Rabb'imiz katındandır" derler” buyurulmuştur.

Allah Bakara suresinin 85. âyetinde

افتؤمنون

ببعض الكتاب و

تكفرون ببعض "... Yoksa siz kitabı bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?" buyurarak Yahudileri kınamış ve böyle yapanların cezasının dünyada rezillik, âhirette ise şiddetli azap olduğunu bildirmiştir. Kur'ân'a, başından sonuna kadar bütün sûre ve âyetlerine, âyetlerde geçen hüküm ve tavsiye, emir ve yasak helâl ve haram, bilgi ve haberlerin tamamına inanmak, hak ve doğru olduğunu tasdîk etmek mü'min olmak için şarttır. Kur'ân'ın bir hükmüne, bir farz veya yasağına, bir âyetine inanmayan veya uygulanmasını, geçerliliğini kabul etmeyen îmân sahibi olamaz. Yeis halinden önce îmân edilmelidir Hayattan ümidi kesip öümle karşı karşıya gelmeden^[7] ve ilâhî azapla karşılaşmadan önce îmân edilmesi gereklidir. Bu halde yapılacak îmânın, insana faydası olmaz. Dünyada itaat ve isyan imkânı varken îmân edilmesi gereklidir.

İlâhî azabın geldiğini görünce, yaşamadan mümkün olmadığını anlayınca ve can boğaza gelince yapılan îmânın geçerliliği yoktur. Askerleri ile birlikte Musa (a.s.) ve ona îmân edenleri takibe koyulan Firavun, Kızıldeniz'de boğulmak üzere iken "îmân ettim, ben de müslümanlardanım" demiş fakat îmân kabul olmamıştır (Yunus, 10/90-91).

 Firavun'un îmânı niç i kabul olmamıştır? Kabul olmamıştır, çünkü ilâhî azabı görmüş, ölümden başka seçeneği ve yaşama imkânı kalmadığı bir zamanda îmân etmek istemiştir.Yüce Allah Mümin suresinin 85. âyetinde فلم يك

ينفعهم

ايمانهم لما

راو باسنا "Azabımızı gördükleri zaman, îmânları kendilerine fayda sağlamağı..." buyurmuştur (bk. En’am, 6/158). İlâhî azap ile karşılaşıp son nefese gelince îmân kabul olmadığı gibi tövbe de kabul olmaz: و ليست

التوبة للذين

يعملون

السيات حتى

اذا خضر احدهم

الموت قال اني

تبت الان و لا

الذين يموتون

و هم كفار

اولئك اعتدنا

لهم عذابا

اليما "Kötülükleri (günahları) yapıp yapıp da kendisine ölüm gelip çatınca; 'Ben şimdü tövbe ettim' diyen kimseler ile kâfir olarak ölen kimselerin (tövbeleri geçerli) değildir Bunlar âhirette elem dolu bir azap hazırlanmıştır" (Nisa,4/18).

 &lcirc;mân na şirk karıştırılmamalıdır

 Allah katında îmânın makbul olabilmesi için insanın tevhît üzere bulunması gerekir. Îmânına şirk karıştıran kimsenin îmânı da ibadetleri de geçerli değildir. Böyle bir kimse hidayete ermiş sayılmaz. Yüce Allah, En'âm sûresinin 82. âyetinde şöyle buyurmaktadır: #1575;#1604;#1584;#1610;#1606;
#1575;#1605;#1606;#1608;#1575; #1608; #1604;#1605;
#1610;#1604;#1576;#1587;#1608;#1575;
#1575;#1610;#1605;#1575;#1606;#1607;#1605; #1576;#1592;#1604;#1605;
#1575;#1608;#1604;#1574;#1603; #1604;#1607;#1605;
#1575;#1604;#1575;#1605;#1606; #1608; #1607;#1605;
#1605;#1607;#1578;#1583;#1608;#1606; “İman edenler ve îmânlarına zulüm (şirk) karıştırmayanlar varya, işte güven onlarındır ve hidayete ermiş olanlar da onlardır." Allah'a zatında, sıfatlarında, ibadetinde, Rab ve ilah oluşunda ortak koşan kimsenin îmânı geçerli değildir. Böyle bir kimse mümin değil müşriktir.
 #1608; #1575;#1606;
#1575;#1602;#1605; #1608;#1580;#1607;#1603;
#1604;#1604;#1583;#1610;#1606; #1581;#1606;#1610;#1601;#1575; #1608;
#1604;#1575; #1578;#1603;#1608;#1606;#1606; #1605;#1606;
#1575;#1604;#1605;#1588;#1585;#1603;#1610;#1606; "Yüzünü hanîf (Allah'ı birleyen) olarak dîne çevir, sakın (Allah'a) şirk koşanlardan olma" (Yunus, 10/105) buyuran Allah, îmânlarına şirk karıştırarak îmân edenleri kınamaktadır: #1608; #1605;#1575; #1610;#1572;#1605;#1606;
#1575;#1603;#1579;#1585;#1607;#1605; #1576;#1575;#1604;#1604;#1607;
#1575;#1604;#1575; #1608;#1607;#1605;
#1605;#1588;#1585;#1603;#1608;#1606; "Onların çoğu, Allah'a şirk koşmadan îmân etmezler" (Yusuf, 12/106). Îmân esasları kalp ile tasdîk edilmelidir &lcirc;mânının
geçerli olabilmesi için bir insanın sadece diliyle îmân ettiğini
şöyemesi yeterli değildir. Îmân esaslarının tamamını kalbi ile tasdîk etmesi
gerekir. Çünkü îmânının yeri kalptir.[\[8\]](#)
 Bakara suresinin 8. âyetinde Allah'a ve âhiret gününe îman ettiğin dedikleri halde onların mümin olmadıkları bildirilmektedir: #1608; #1605;#1606; #1575;#1604;#1606;#1575;#1587;
#1605;#1606; #1610;#1602;#1608;#1604; #1575;#1605;#1606;#1575;
#1576;#1575;#1604;#1610;#1608;#1605; #1575;#1604;#1575;#1582;#1585;
#1608; #1605;#1575; #1607;#1605;
#1576;#1605;#1572;#1605;#1606;#1610;#1606; #1575;#1606;#1606;#1606;#1606;
#1576;#1575;#1604;#1610;#1608;#1605; #1575;#1604;#1575;#1582;#1585;
#1608; #1605;#1575; #1607;#1605;
#1576;#1605;#1572;#1605;#1606;#1610;#1606; #1575;#1606;#1606;#1606;#1606;
#1575;#1604;#1585;#1587;#1608;#1604; #1604;#1575;
#1610;#1581;#1586;#1606;#1603; #1575;#1604;#1584;#1610;
#1610;#1587;#1575;#1585;#1593;#1608;#1606; #1601;#1610;
#1575;#1604;#1603;#1601;#1585; #1605;#1606;

الذين قالوا
امنا
بافواهم و لم
تؤمن قلوبهم "Ey
Peygamber! Ağızlarıyla "îmân ettik" deyip kalpleriyle îmân etmemiş
olanlardan ve Yahudilerden küfürde yarış edenler seni üzmesin..."
 Peygamberimiz (a.s.)'in yanına girip
inanmadıkları halde îmân ettiklerini söyleyen bir grup Yahudi ile ilgili olarak,
و اذا جاؤكم
قالوا امنا و
قد دخلوا
بالكفر و هم قد
خرجوا به "Size geldiklerinde "îmân
ettik" dediler. Oysa küfürle (yanınıza) girmişler yine küfürle (yanınızdan)
çükmişlardı..." (Mâide, 5/61). Bu tür kimselere din dilinde "münafık"
denir. Münafık kalbiyle iman etmediği halde sadece diliyle îman ettiğini söyleyen
kimsedir. Nitekim Bakara sûresinin 14. âyetinde münafıklarla ilgili olarak;
اذا لقوا
الذين امنوا
قالوا امنا و
اذا دخلوا الى
شياطينهم
قالوا انا
معكم انما نحن
مستهزؤن و "(Onlar),
münlere rastladıkları zaman "îmân ettik" derler. Fakat şeytanlarıyla
(önderleri ve ileri gelenleriyle) yalnız kaldıkları zaman, "biz sizinle beraberiz, biz sadece
(onlarla) alay ediyoruz" derler" buyurulmuştur.[\[10\]](#)
 Bir kıtlık yılında Medine'ye gelip
îmân ettiklerini söyleyen ve sadaka isteyen Benî Esed kabîlesinin
bedevîleriyle ilgili olarak; قالت
الاعراب امنا
قل لم تؤمنوا و
لكن قولوا
اسلمنا و لما
يدخل الايمان
في قلوبكم "Bedevîler,
îmân ettik" dediler. (Ey Peygamberim!Onlara) de ki: "Îmân etmediniz
(öyle ise îmân ettik demeyin) fakat "boyun eğdik" deyin. Henüz
îmân kalbinize girmedi…." buyurulmuştur (Hucûrât, 49/14).
 Îmânın yeri kalp olduğu gibi
şüphenin (Tevbe, 9/45) ve inkârın yeri de kalptir (bk. Nahl, 16/22). Kalpten
gelmeyen ve zorlama sonucu dil ile ifade edilen "inkâr" sözü bu sebeple insanın
îmânını yok etmez (Nahl, 16/106) Hatta kalpten gelmeyen ve yanılarak yapılan
şeylerde günah da yoktur (bk. Ahzab, 33/5).
 Kalbin içinde olanı ancak Allah
bilir. Kalben inanmadığı halde dili ile inandığını söyleyen kimseye biz "münlə min değil"
diyemeyiz. Biz zâhire göre hükmederiz. Dili ile "münlə minim" diyen insan,

kalben de inanmış mı inanmamış mı bunu bilemeyez. Bu sebeple "muuml;minim" diyen insana "sen muuml;min deňilsin" denilmez (bk. Nisa, 4/94).

&nbs&nbs&nbs&nbs&nbs;Âyetler ve Dini Hükümler Alay Konusu Yapılmamalıdır Ayetleri ve dînî hükümleri inkâr edip kabul etmemek îmana manı olduğu gibi Kur'ân'i, hatta bir âyeti, dînî bir hüküm, emir ve yasak, helal ve haramı beğenmemek, küçümsemek, hafife ve alaya almak da îmana engeldir.

Ayetleri ink3ar edenler ve alaya alanlar mümin deňillerdir. Bu husus Kur'ân'in bir çok âyetinde açlkça bildirilmektedir. Şu âyetleri örnek olarak zikredebiliriz: #1602;#1604; #1607;#1604; #1606;#1576;#1575;#1604;#1575;#1582;#1587;#1585;#1610;#1606;#1575;#1593;#1605;#1575;#1604;#1575; * #1575;#1604;#1584;#1610;#1606;#1590;#1604; #1587;#1593;#1610;#1607;#1605; #1601;#1610;#1575;#1604;#1581;#1610;#1575;#1577;#1575;#1604;#1583;#1606;#1610;#1575; #1608; #1607;#1605;#1610;#1582;#1587;#1576;#1608;#1606; #1575;#1606;#1607;#1605;#1610;#1582;#1587;#1606;#1608;#1606; #1589;#1606;#1593;#1575; * #1575;#1608;#1604;#1574;#1603; #1575;#1604;#1584;#1610;#1606;#1603;#1601;#1585;#1608;#1575; #1576;#1575;#1610;#1575;#1578;#1585;#1576;#1607;#1605; #1608; #1604;#1602;#1575;#1577; #1608;#1586;#1606;#1575; * #1584;#1604;#1603; #1580;#1586;#1575;#1608;#1607;#1605;#1580;#1607;#1606;#1605; #1576;#1605;#1575;#1601;#1581;#1576;#1591;#1578;#1575;#1593;#1605;#1575;#1604;#1607;#1605; #1601;#1604;#1575;#1606;#1605; #1601;#1604;#1575;#1606;#1605;#1601;#1604;#1575;#1606;#1605;#1601;#1604;#1575;#1606;#1605;#1601;#1604;#1603; #1580;#1586;#1575;#1608;#1607;#1605;#1580;#1607;#1606;#1605; #1575;#1578;#1582;#1584;#1608;#1575; #1575;#1610;#1575;#1578;#1610;#1608; #1585;#1587;#1604;#1610; #1607;#1586;#1608;#1575; “(Ey Peygamberim!) De ki: Amel bakımından en çok ziyanı uğrayan; iyi iş yaptıklarını zannettikleri halde dünya hayatındaki çalışmaları kaybolup giden kimseleri haber vereyim mi” Onlar, Rab’lerinin âyetlerini ve O’na kavuşacaklarını inkâr eden, böylece amelleri boş çikan ve bu yüzden kiyamet gününde amelleri için bir terazi kurmayacağımız kimselerdir. İşte böyle, inkâr etmeleri, âyetlerimi ve peygamberlerimi alaya almaları yüzünden onların cezası cehennemdir” (Kehf, 18/103-106). &nbs&Ayette, âyetleri inkâr edenler ile alaya alanlar aynı kategoride zikredilmişlerdir. Bir ayeti inkâr ile onu küçümsemek ve alaya almak aynı anlamı ifade eder. Bu yüzden mümin olabilmek için bir hiçbir dini hükmükümüçümsemek ve alay konusu yapmamak gerekdir. Hatta âyetlerin inkâr edildiği ve alaya alındığı bir mecliste bulunmak bile Kur'ân'da yasaklanmıştır (bk. Nis, 140). Îmân ettiğini söylediği halde Allah ve Resulü'nün hükümlerinden yüz çeviren ve hükümlerini&nbs; beğenmeyenler (Nur, 24/47-50). Allah ve Peygamberin hükümlerine razı olmayanlar îmân etmiş sayılmazlar (Nisa, 4/460, 461, 65. Maide,&nbs; 5/43).

&nbs&nbs&nbs&nbs&nbs; Mümin, Allah'a ve Peygambere îmân ettiği gibi onların koyduğu hükümleri de kabul edip uyular&nbs;

(Nur, 24/51). Allah ve Resul^ü; bir konuda bir h^üuml;k^üuml;m verdikten sonra artık m^üuml;minin onu kabulden başka bir se^ccedil;eneği yoktur (Ahzab, 33/36).

 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME İnsanın en kıymetli varlığı, îmânıdır. Çünkü insanı ebedî saadete erdirecek ve amellerinin makbul olmasını sağlayacak olan îmânıdır. Kur'ân'da; îmânı olmayanların amellerinin boşa gideceği (Maide, 5/5) îmânsız amelin kabul olmayacağı bildirilmektedir (Nisa, 4/38; Bakara, 2/264; Tevbe, 9/17, 19). &lcirc;mân etmeyenlere açıklı azap hazırladığını bildiren (Isra, 17/10; Sebe’, 34/8), îmân edip sâlih amel işleyenlere cennet ve nimetlerini va'deden (Bakara, 2/25, 82. Nisa, 4/57; Ra’d, 13/29), îmân edenleri öven ve îmân etmeyenleri yeren yüce Allah, ancak kendisine yazık edenlerin îmân etmeyeceklerini haber vermektedir (En’am, 6/12, 20). &lcirc;mân eden de inkâr eden de kendi leh ve aleyhine yapmış olur (Yunus, 10/108). &lcirc;mân eden hidayete ermiş ve ebedî saadeti kazanmış olur. "Kulluk" görevini ifâ edebilmek, "dünya imtihanını" başarı ile noktalayabilmek ve neticede Allah'ın rızasını ve cennetini kazanabilmek için "hakikî bir îmâna" sahip olmak, bunun için de "îmân gerçeğini" ve "îmânın kabul olmasının şartlarını" çok iyi bilmek gereklidir. "İmân"; Allah'a ve Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.)'ın Allah tarafından haber verdiği kesin olarak belli olan şeylerin doğru olduğuna tereddütsüz inanmak, bunların hak ve doğru olduğunu içinden şeksiz ve şüphesiz tasdîk ve itiraf etmek demektir. Ayet ve hadislerde îman esasları altı olarak bildirilmiştir: Bunla, Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kaza ve kadere - hayır ve şerrin Allah'ın yaratmasıyla meydana geldiğine îman etmektir. Îman, "lâ ilâhe illallah" tevhit cümlesinde toplanmıştır. İman sarayına bu cümle ile girilir. Buna icmâlî iman denir. Ancak mümin icmâlî iman ile yetinmez. Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine , âhiret gününe, öldükten sonra dirilmeye, cennet ve cehenneme, sevap ve ikaba, kaza ve kadere; Kitap ve Sünnet ile Hz. Muhammed'in Allah tarafından tebliğ ettiği ve tevatür yoluyla sabit olan kesin haber ve hükümlerinin her birerlerine ayrı ayrı Allah ve Peygamberinin istediği şekilde îman etmek eder. Buna da tafsîlî îmân denir. Bir îmanın kabul olması için şu altı şartın birlikte bulunması gereklidir: 1. İmanda şüphe bulunmamalıdır. 2. İmanda bütünlük olmalı, iman edilecek şeylerin tamamına iman edilmelidir. 3. Îmana şirk karıştırılmamalıdır. 4. İman son nefese bırakılmamalıdır. 5. İman esasları kalp ile tasdik edilmelidir. 6. Ayetler ve dînî hükümler alay konusu yapılmamalı, küçümsermemelidir. Mümin şartlarına uygun iman etmeli, îmanın kendisine yüklediği görevleri de eksiksiz yapmaya çalışmalıdır. Çünkü amel ve ibadetlerle beslenmeyen iman zayıflayabilir, hatta kaybedilebilir. Kur'ân’da pek çok âyette îmân sâlih amel hep birlikte zikredilmiştir. من امن بالله و اليوم الاخر و عمل صالخا فلهم اجرهم عند ربهم و لا خوف عليهم و لاهم يحزنون “…. Kim Allah’a ve âhiret gününe îmân eder ve sâlih amel işlerse onların Rableri

katında muuml;kacirc;fatları vardır. Onlara korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir” (Bakara, 2/62. bk. Maide, 5/69). 1608; 1576; 1588; 1585; 1575; 1604; 1584; 1610; 1606; 1605; 1606; 1608; 1575; 1593; 1605; 1604; 1608; 1575; 1575; 1604; 1589; 1575; 1604; 1581; 1575; 1578; 1575; 1606; 1604; 1607; 1605; 1580; 1606; 1575; 1578; 1578; 1580; 1585; 1610; 1605; 1606; 1578; 1581; 1578; 1607; 1575; 1575; 1604; 1575; 1606; 1607; 1575; 1585; ”İman edip Salih amel işleyenlere kendileri iccedil;in iccedil;inden ırmaklar akan cennetler olduğunu muuml;jdele…” (Bakara, 2/25). [1] Bu bouml;lüm Din İşleri Yuuml;ksek Kurulu Üyesi Doccedil;. Dr. İsmail KARAGÖZ tarafından hazırlanmıştır. [2] İbn Fâris, Ahmed, Mu’cemü Mekâyîsi’l-Lüga, I, 153. Kahire, 1948. Rağib el-İsfehânî, el-Müfredât fî Garîbi’l-Kur’ân, s. 25-26. [3] Nureddîn es-Sâbûnî, el-Bidâye fî Usûli’d-Dîn, s. 87. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1979. Ahmed Hamdi Akseki, İslam Dîni İtikat, İbadet ve Ahlak, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 16. baskı. Guuml;zel Sanatlar Matbaası, Ankara, 1960... [4] Muuml;slim, &lcirc;mân, 1, 5. I, 37, 40. bk. Buhârî, &lcirc;man, 37. I, 1 8. Ebû Dâvud, Sünnet, 17. V, 72. İbn Mâce, Mukaddime, 9. I, 24. [5] Hamdi Yazır, Hak Dîni Kur’ân Dili, VI, 4484. Eser Neşriyat, İstanbul, 1971. [6] Yazır, I, 208. [7] Yazır, III, 2105. [8] Mâtürîdî, Ebû Mansur, Kitâbü’t-Tevhîd, s. 375. Çağrı Yay. İstanbul, tarihsiz. [9] bk. Tevbe, 9/84, Al-i İmrân, 3/167. [10] bk. Bakara, 2/8-16; Nisa, 4/142-143; Tevbe, 9/65-66; Muuml;nâfikûn, 1-8.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)